

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-методичної роботи
Карпів Н.М. ШКАЛЮ

Економіка України
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *28 Публічне управління та адміністрування*
Спеціальність *281 «Публічне управління та адміністрування»*
Освітній рівень *перший (бакалаврський)*
Освітня програма *Публічне управління*

Статус дисципліни *обов'язкова*
Мова викладання, навчання та оцінювання *українська*

Завідувач кафедри
*державного управління,
публічного адміністрування
та регіональної економіки*

Наталія ГАВКАЛОВА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробники:

1) Гавкалова Наталія Леонідівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

2) Шумська Ганна Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

3) Болотова Олена Олегівна, к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Сучасні умови господарювання України обумовлюють необхідність системного теоретико-методологічного дослідження проблем ефективного функціонування й управління економікою держави, а також державного регулювання соціально-економічних процесів, що відбуваються в національній економіці. Особливого теоретичного і практичного значення набуває аналіз форм, методів та інструментів управління економікою держави та державного втручання; оцінка ефективності взаємодії державного регулювання і механізмів саморегулювання ринку; визначення місця держави в управлінні національною господарською системою.

Економіка України виступає цілісною системою організації господарської діяльності, яка, з одного боку, обмежена державними кордонами, а, з іншого, – потребує ефективної інтеграції до європейського економічного простору. Національна економіка є продуктом тривалої історичної еволюції, вона формується в результаті поглиблення суспільного поділу праці, базується на економічному і політичному суверенітеті та забезпечує реалізацію національних економічних інтересів.

Економіка України є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення, внаслідок важливості її для загальної освіти студента, а також як однієї із базових навчальних дисциплін підготовки бакалаврів.

Дисципліна "Економіка України" посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати практичне вміння щодо аналізу, оцінки і розробки заходів щодо ефективного управління економікою держави (економічним розвитком країни).

Вивчення дисципліни "Економіка України" сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки студентів, формуванню у них компетентностей з ефективного управління економікою держави у нових умовах господарювання.

Навчальна дисципліна «Економіка України» входить до циклу дисциплін що формують загальні компетентності зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів компетентності щодо використання методико-практичного інструментарію аналізу основних структурних елементів національним господарством для ефективного управління економікою держави в умовах реформ.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	6
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Макро та мікроекономіка	Система публічного адміністрування
Теорія управління	Електронне врядування
Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Регіональна соціально-економічна політика
	Стратегічний менеджмент

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати у команді.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 15. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</p> <p>СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p> <p>СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p>	<p>ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.</p>
<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати у команді.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.</p> <p>СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.</p> <p>СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>СК 12. Здатність організувати систему е-документообігу в публічних установах і організаціях.</p>	<p>ПРН 10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Структура та основні системи економіки України

Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"

1.1. Мета, об'єкт, предмет та основні поняття дисципліни.

Поняття, сутність, умови виникнення та головні засади національної економіки. Предмет дисципліни "Економіка України". Мета й основні завдання дисципліни "Економіка України". Інструменти для досягнення цілей національної економіки. Регіональна економіка як складова національної економіки країни. Основні об'єкти та суб'єкти економіки України. Ключові ознаки розвитку національної економіки в Україні.

1.2. Методологія дисципліни "Економіка України".

Визначення поняття "метод". Методологія дослідження проблем функціонування економіки України. Класифікація основних методів, що використовуються у процесі управління економікою України. Характеристика основних методів, що використовуються у процесі управління економікою України.

1.3. Місце і роль дисципліни "Економіка України" у системі економічних та інших дисциплін.

Взаємозв'язок дисципліни "Економіка України" з іншими дисциплінами і науками. Основний внесок дисципліни "Економіка України" у розвиток економічних та інших дисциплін.

Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики

2.1. Необхідність державного регулювання економіки та економічної політики.

Сучасне розуміння сутності державного регулювання економіки та економічної політики. Основна мета державного регулювання економіки та економічної політики. Економічна політика як економічна категорія. Держава та її роль у регулюванні економіки. Обґрунтування доцільності державного втручання в економіку країни та реалізації ефективної державної економічної політики.

2.2. Сутність, об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки та економічної політики.

Економічна сутність об'єктів і суб'єктів державного регулювання економіки та економічної політики. Предмет, методи і завдання державного регулювання економіки та економічної політики. Основні принципи державного регулювання економіки країни. Рівні, на яких реалізується державна економічна політика. Фактори, що впливають на економічну політику держави. Сутність "глобалізаційних факторів" в економічній політиці держави та їх вплив на суспільний вибір в Україні.

2.3. Методи державного регулювання економіки та економічної політики.

Класифікація основних методів (за формою впливу, за засобами впливу), що використовуються у сфері державного регулювання економіки та економічної політики. Характеристика основних методів у сфері державного регулювання економіки та економічної політики.

2.4. Сутність, цілі та основні види державної економічної політики в Україні.

Сутність та цілі державної економічної політики. Характеристика основних видів державної економічної політики в Україні: соціальної, структурно-галузевої, інвестиційної, грошово-кредитної, бюджетної, цінової, податкової, демографічної, антимонопольної, інноваційної, валютної, екологічної. Основні показники, що використовуються для визначення ефективності реалізації того чи іншого виду державної економічної політики в Україні.

2.5. Складові частини механізму реалізації державної економічної політики.

Сутність механізму реалізації державної економічної політики в Україні та основні його складових частин. Інструменти реалізації державної економічної політики в країні. Пріоритети реалізації сучасної державної економічної політики в Україні.

Тема 3. Політика економічного зростання в економіці України

3.1. Сутність і основні типи економічного зростання в національній економіці країни.

Сутність та основні типи економічного зростання країни. Порівняння понять "економічне зростання" та "економічний розвиток". Фактори, які зумовлюють економічне зростання країни (фактори пропозиції і попиту, фактор економічної ефективності).

3.2. Критерії й основні показники економічного зростання країни.

Способи вимірювання економічного зростання країни. Система показників, які характеризують економічне зростання і економічний розвиток країни та її регіонів. Система показників кількісних змін економічного розвитку. Показники якісних змін економічного розвитку: індекс соціального розвитку, індекс розвитку людського потенціалу, індекс бідності та індекс рівня життя населення, комплекс індикаторів сталого розвитку. Критерії економічного зростання (спаду) країни.

3.3. Державна політика стимулювання економічного зростання: стратегії та пріоритети.

Сутність методів і інструментів державного стимулювання економічного зростання в країні. Економічні методи державного регулювання економіки для стимулювання структурних зрушень в Україні на основі використання фіскальних, монетарних, інвестиційних інструментів. Практика реалізації моделі державного стимулювання економічного розвитку країни та її регіонів у стратегічному і тактичному вимірах.

Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі економіки України

4.1. Поняття регіону та основні його функції. Підходи до визначення поняття "регіон". Визначення типології регіонів. Основні функції регіонів. Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій.

4.2. Сутність і цілі регіональної економічної політики.

Сутність, мета та основні завдання регіональної економічної політики. Державна регіональна політика як складова регіональної економічної політики держави.

4.3. Принципи державної регіональної економічної політики в Україні.

Зміст принципів державної регіональної економічної політики та їх практична реалізація в Україні.

4.4. Складові частини державної регіональної економічної політики.

Сутність та зміст основних складових частин державної регіональної економічної політики в Україні.

4.5. Реалізація регіональної економічної політики органами влади в Україні.

Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади. Повноваження органів місцевого самоврядування.

4.6. Складові частини механізму регіональної економічної політики в Україні.

Нормативно-правові основи реалізації регіональної економічної політики в Україні. Форми, методи та інструменти реалізації регіональної економічної політики. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи.

Змістовий модуль 2. Основний інструментарій управління економікою України

Тема 5. Характеристика економічного потенціалу економіки України та особливості його використання

5.1. Поняття та склад економічного потенціалу національної економіки.

Поняття економічного потенціалу країни. Складові економічного потенціалу. Основні елементи економічного потенціалу. Види економічних ресурсів.

5.2. Національне багатство.

Поняття "національне багатство". Структура національного багатства. Характеристика складових національного багатства (фонди виробничого призначення, фонди невиробничого призначення, фонди особистого споживання). Людський потенціал у

процесі виробництва та розвитку економіки держави. Основні види виробничих і невиробничих засобів. Запаси і резерви, матеріальні цінності різного призначення. Матеріальні цінності духовної культури. Характеристика природних багатств. Цільова та ресурсна ефективність використання економічного потенціалу.

5.3. Природно-ресурсний потенціал країни.

Характеристика окремих складових природно-ресурсного потенціалу України (мінеральні, земельні, водні, лісові, рекреаційні ресурси). Природні ресурси як економічний фактор. Особливості оцінки окремих видів природних ресурсів. Рівень забезпеченості України природними ресурсами та їх економічна оцінка. Вплив природних ресурсів на економічний розвиток.

5.4. Демографічний та трудовий потенціал.

Роль населення у розвитку економіки та його динаміка (національна категорія населення). Характеристика демографічного потенціалу України. Міграція населення та її види. Аналіз міграційних процесів в Україні. Економічний потенціал населення. Розвиток людського потенціалу національної економіки та його інноваційність. Індекс людського розвитку. Національний ринок праці. Сумарні показники руху населення. Система показників оцінки якості трудового потенціалу. Людський потенціал в контексті оцінки можливостей економічного зростання України.

5.5. Виробничий і науково-технічний потенціал.

Сутність поняття "виробничий" та "науково-технічний потенціал". Характеристика виробничого потенціалу України та виробнича інфраструктур. Промисловість як провідна галузь національної економіки. Характеристика регіональних комплексів. Вплив науково-технічного прогресу на національну економіку. Науково-технічна забезпеченість України. Основні фактори зниження рівня науково-технічного потенціалу.

5.6. Інформаційний потенціал.

Сутність понять "інформаційний потенціал", "національний інформаційний ресурс" та "національний інформаційний простір". Характеристика основних видів інформації. Найвні інформаційні технології та правове регулювання їх використання.

5.7. Зовнішньоекономічний потенціал.

Поняття "зовнішні зв'язки". Форми зовнішніх зв'язків та основи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Вплив міжнародного поділу праці на розвиток продуктивних сил. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України. Характеристика експортного потенціалу країни. Аналіз факторів, що стримують зростання експорту.

5.8. Екологічний потенціал.

Характеристика екологічної ситуації в країні. Фактори, що негативно впливають на навколишнє середовище та екологію. Екологічна політики як складова регіональної політики. Завдання екологічної політики.

5.9. Продуктивність національного капіталу.

Поняття "національний капітал". Оцінка продуктивності національного капіталу. Ефективність національного капіталу та її головні параметри. Необхідні умови досягнення високого національно-соціального ефекту.

5.10. Ефективність національної економіки.

Ознаки виробничого функціонування праці та капіталу країни. Система показників продуктивного використання задіяного капіталу і робочого часу. Складові вартісної структури створеної одиниці продукту. Кількісні та якісні показники ефективності економічного потенціалу.

Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його структура

6.1. Господарський комплекс національної економіки: основи формування та особливості структури.

Сутність понять "галузь економіки", "галузєва структура господарства" та "галузєва структура промисловості". Складові виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Класифікація галузей промисловості. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки

міжгалузевих комплексів. Поняття та класифікація інфраструктури. Характерні риси галузевої структури економіки.

6.2. Металургійний комплекс та особливості його розвитку в Україні.

Поняття "металургійний комплекс". Роль металургійного комплексу в територіальному поділу праці. Структура металургійного комплексу України. Фактори економічного положення вітчизняної металургії. Сировинна база для розвитку металургії. Райони розміщення підприємств металургії. Основні напрями його подальшого розвитку.

6.3. Агропромисловий комплекс національної економіки України.

Поняття агропромислового комплексу та його структура. Основні галузі агропромислового комплексу національної економіки України. Особливості розміщення сфер агропромислового комплексу.

6.4. Транспортний комплекс та особливості його функціонування і розвитку в Україні.

Поняття транспортного комплексу як складової міжгалузевого господарського комплексу національної економіки України. Аналіз розміщення видів транспорту по території України.

6.5. Паливно-енергетичний комплекс національної економіки України.

Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузева система. Поняття та напрями паливної промисловості. Поняття та складові електроенергетики.

6.6. Соціальний комплекс національної економіки України та його інфраструктура.

Сутність та інфраструктура соціального комплексу національної економіки України. Основні галузі соціального комплексу країни. Проблеми і перспективи розвитку соціального комплексу національної економіки України.

Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки

7.1. Сутність, функції та принципи соціально-економічного прогнозування.

Сутність понять: "прогноз", "програма" та "економічне прогнозування". Форми передбачення. Основні етапи формування прогнозів. Види прогнозів та способи прогнозування. Форми поєднання прогнозу і плану (програми). Функції та принципи соціально-економічного прогнозування. Методи соціально-економічного прогнозування.

7.2. Прогнозування економічного і соціального розвитку національної економіки.

Аналіз економічних, соціальних та науково-технічних процесів і тенденцій національної економіки. Прогнозування економічного і соціального розвитку. Сутність комплексних економетричних моделей розвитку національної економіки. Характеристика макроекономічних моделей прогнозування економіки України.

7.3. Макроекономічне планування.

Сутність понять "план", "планування" та "макроекономічне планування". Макроекономічне планування як засіб формування макро-пропорцій та забезпечення динамічного розвитку економіки. Принципи макроекономічного планування. Основні види показників макроекономічних планів. Основні методи планово-економічних розрахунків в макроекономічному плануванні.

7.4. Державне програмування розвитку національної економіки.

Поняття програмування як форми поєднання прогнозу та плану. Класифікація програм за різними ознаками. Порядок розробки проекту програми. Програмування економічного і соціального розвитку національної економіки.

Тема 8. Національна економіка в глобальному вимірі

8.1. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність понять "зовнішньоекономічні зв'язки" та "зовнішньоекономічна діяльність". Види зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів міжнародної взаємодії. Аналіз конкурентних переваг національної економіки. Місце України в системі міжнародної торгівлі. Платіжний баланс національної економіки. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності країни. Проблеми лібералізації державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та залучення іноземних інвестицій в Україну.

8.2. Інтеграція України до світового господарства.

Поняття міжнародної інтеграції. Структура інтеграційного процесу. Інституційні основи і форми економічної та політичної інтеграцій. Сутність та особливості міжнародної економічної інтеграції. Стадії (типи) міжнародної економічної інтеграції. Фактори розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції. Особливості сучасних процесів міжнародної економічної інтеграції. Інтеграція національних економічних комплексів. Тенденції розвитку світових інтеграційних процесів та їх вплив на формування національних ринків товарів, послуг, капіталу.

8.3. Сутність процесу регіоналізації та його взаємодія з глобалізацією світового економічного розвитку.

Глобалізація як новий етап інтернаціоналізації світового господарства. Міжнародні економічні організації та їх роль у вирішенні проблем національних економік. Поняття транснаціоналізації. Міжнародна діяльність транснаціональних компаній (ТНК). Оптимізація управління процесами транснаціоналізації в Україні. Взаємозв'язок між процесами транснаціоналізації, регіоналізації та глобалізації. Особливості і напрями залучення України до регіональних об'єднань. Транскордонне співробітництво за участю регіонів України.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у Рейтинг-плані навчальної дисципліни (табл. 2).

Методи навчання та викладання

При викладанні дисципліни використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод – для більш ґрунтовного розкриття сутності певних явищ, законів, процесів за допомогою їх символічного зображення (схеми, діаграми, графіки); практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань; індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального; дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного.

Серед продуктивних методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, при викладанні дисципліни використовуються:

проблемні лекції (тема 8) – для постановки перед аудиторією проблемних запитань в рамках теми, а також для спонукання участі студентів у розв'язанні проблем лекції, їх участі у відповідях на запитання, елементи дискусії;

робота в малих групах (теми 1 – 2; теми 5 – 6) – для структуризації лекційних або практичних занять за формою і змістом, а також для участі кожного студента в роботі за темою заняття (студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу), що забезпечує формування особистісних якостей, а також комунікативних навичок та навичок командної роботи;

ігрові методи, наприклад, метод світового кафе (теми 3 – 4) – для поглибленого вивчення проблеми під час роботи над стратегічними завданнями в прийнятті рішень, що дозволить студентам навчитися взаємодіяти у групі для виявлення низки проблем, а також узагальнювати множинні варіанти їх вирішення) тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума для отримання допуску до іспиту – 60 балів; мінімальна сума – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-іспит з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль, і

має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

практичних та семінарських занять – активна робота на парі (від 1 балу до 2 балів за кожне заняття) за умови виконання студентом завдань у встановлений викладачем термін та відповідають формальним критеріям (у разі виконання розрахункових завдань – арифметична правильність проведених розрахунків, грамотність подачі матеріалу, послідовність та логічність, обґрунтованість висновків, якість оформлення тощо; у разі виконання творчих завдань чи підготовки до семінарського заняття – самостійність виконання, чітко сформульовані цілі та завдання дослідження, грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків, вміння обґрунтовувати свою позицію під час формулювання висновків, вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору на певне проблемне питання, якість оформлення тощо). За активну участь у виконанні практичних завдань студент може отримати максимум 2 бали за кожне заняття за умови опрацювання питань в рамках виконання завдання, активного надання інформації для описової частини роботи та формулювання коротких висновків до виконаної роботи. Загальна кількість балів – 13.

Формами поточного оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

есе, які представляють результати навчально-пізнавальної діяльності студентів за обраними ключовими темами дисципліни, що дозволить розвивати навички їх творчого мислення і продуктивного письма, а також краще закріпити навчальний матеріал. Загальна кількість есе за темами дисципліни – 2, максимальна кількість балів за написання усіх есе – 4 (за умови правильного їх написання та оформлення);

поточні контрольні роботи, які проводяться у вигляді вирішування студентами тестових завдань, що містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності, а також у вигляді вирішування практичних завдань, що містять розрахункові задачі за темами. Загальна кількість поточних контрольних робіт – 3, максимальна кількість балів за виконання усіх поточних контрольних робіт – 15 (за умови правильного їх виконання);

колоквіуми, які проводяться двічі за семестр. При проведенні колоквіуму визначається рівень оволодіння студентами професійних компетентностей з навчальної дисципліни за відповідний змістовий модуль. Колоквіум передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування, а також вирішення практичного завдання. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання. Максимальна кількість балів за кожний з колоквіумів – 10 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 20 балів. Перший колоквіум включає теми 1 – 4, а другий – теми 5 – 8. Структура колоквіуму: 1) 17 тестових запитань (кожна вірна відповідь на тестове запитання оцінюється по-різному залежно від складності – від 0,25 балів до 0,5 балів. Максимальна кількість балів за вирішені тестові завдання – 4 бали); два практичних завдання (максимальна кількість балів – 6 балів, по 3 бали за кожне правильно виконане завдання).

Самостійна робота здобувача за дисципліною включає:

презентації, які представляють результати виконаних творчих і розрахункових завдань студентами та інших досліджень протягом семестру із застосуванням різних інструментів програмного забезпечення (Microsoft PowerPoint тощо). За кожну створену міні-презентацію студент може отримати 2 бали за умови правильного і своєчасного її виконання. Загальна кількість міні-презентацій – 2, максимальна кількість балів за створення усіх міні-презентацій – 4;

творчі завдання, які представляють результати виконаних завдань студентами протягом семестру (вирішення кросвордів за темами дисципліни тощо). За кожне виконане творче завдання студент може отримати 2 бали за умови правильного і своєчасного його виконання. Загальна кількість завдань – 2, максимальна кількість балів за виконання усіх завдань – 4.

Підсумковий контроль за дисципліною: формою підсумкового контролю є іспит. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу іспит оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Екзаменаційний білет включає 25 тестів та 3 практичних завдань (стереотипного, діагностичного, евристичного), які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і перевіряє рівень оволодіння студентами професійними компетентностями щодо використання механізму дієвого державного та ринкового регулювання господарських процесів в економіці України.

Максимальна кількість балів за правильно вирішені тестові завдання – 25 балів (від 1 бал за кожен вірну відповідь).

Максимальна кількість балів за виконання стереотипного практичного завдання – 3 бали: за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (1 бал); за арифметичну правильність розрахунків та правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал); за наявність висновку / відповіді (1 бал).

Максимальна кількість балів за виконання діагностичного практичного завдання – 5 балів: за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (1 бали); 1 бал за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, які входять до алгоритму вирішення завдання та охайність представлення результатів; за арифметичну правильність розрахунків (1 бали); за правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал); за логічну послідовність і ґрунтовність висновку (1 бал).

Максимальна кількість балів за виконання евристичного практичного завдання – 7 балів: за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (1 бал); за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, які входять до алгоритму вирішення завдання та охайність представлення результатів (2 бали); за арифметичну правильність розрахунків (1 бал); за правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал); за логічну послідовність, аргументованість і ґрунтовність висновку (2 бали).

Підсумкова оцінка за екзаменаційну роботу складається з суми балів за вирішення всіх завдань.

Тестові завдання та стереотипне завдання оцінюють базові компетентності, якими повинні оволоділи здобувачі. Максимальні бали за виконані завдання можуть бути отримані при глибокому засвоєнні програмного матеріалу, засвоєнні рекомендованої літератури; чіткому володінню понятійним апаратом, методами використання базових інструментів публічного управління і вмінні використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язанні ситуацій. Відповідь на стереотипне питання має бути вірною та повною, оформлення відповіді – акуратним, логічним і послідовним. Евристичне та діагностичне завдання виконані як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом, висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані, викладені у логічній послідовності на дуже високому рівні і на їх основі запропоновані рекомендації і заходи.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість

обліку успішності" навчальної дисципліни. Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеної в табл. 1 "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	

Рейтинг-план навчальної дисципліни (табл. 2) містить повну інформацію стосовно тем та видів лекцій, тем практичних (семінарських) занять та питань / завдань для самостійного опрацювання.

Таблиця 2

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал	
1	2	3	4	
Тема 1. Методологічні основи дисципліни "Економіка України"	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1.1. Мета, об'єкт, предмет та основні поняття дисципліни. 1.2. Методологія дисципліни "Економіка України".	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Творче завдання з визначення взаємозв'язку дисципліни з іншими дисциплінами у графічному і табличному вигляді	Активна участь на занятті	
	Самостійна робота			
	Питання і завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Розробка презентації за темою 1	Презентація за темою	2
	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питанням: 1.3. Місце і роль дисципліни "Економіка України" у системі економічних та інших дисциплін.	Робота на лекції	1
	Семінарське заняття	Семінарське заняття за питаннями: 1.1. Основні теорії і концепції розвитку національної економіки. 1.2. Принципи та функції національної економіки. 1.3. Вплив транскордонного співробітництва на розвиток економіки України та інших країн світу.	Активна участь на занятті	
Самостійна робота				
Питання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.			

1	2	3	4	
Тема 2. Наукові засади державного регулювання економіки та економічної політики	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 2.1. Необхідність державного регулювання економіки та економічної політики. 2.2. Сутність, об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки та економічної політики. 2.3. Методи державного регулювання економіки та економічної політики.	Робота на лекції	
	Семінарське завдання	Семінарське завдання за питаннями: 2.1. Основні теорії державного регулювання економіки та економічної політики. 2.2. Досвід здійснення державного регулювання економіки та економічної політики в Україні та зарубіжних країнах.	Активна участь на занятті	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи.		
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 2.4. Сутність, цілі та основні види державної економічної політики в Україні. 2.5. Складові частини механізму реалізації державної економічної політики.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання за темою: «Здійснення розрахунку основних макроекономічних показників в Україні»	Активна участь на занятті	1
		Проведення опитування студентів для перевірки сформованих компетентностей за темами 1 – 2	Поточна контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдання "Визначення стратегічних і тактичних цілей, а також основних завдань державного регулювання економіки України на основі діючої нормативно-правової бази" ("дерево цілей")	Перевірка завдання	2	

1	2	3	4	
Тема 3. Політика економічного зростання в економіці України	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Сутність і основні типи економічного зростання в національній економіці країни. 3.2. Критерії й основні показники економічного зростання країни. 3.3. Державна політика стимулювання економічного зростання: стратегії та пріоритети.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання на тему: "Розрахунок показників економічного зростання в регіонах України"	Активна участь на занятті	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір і огляд літератури за темою. Написання есе "Досвід здійснення державного регулювання економіки та економічної політики в Україні та зарубіжних країнах"	Перевірка есе	2	
Тема 4. Регіони і регіональна політика в системі	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.1. Поняття регіону та основні його функції. 4.2. Сутність і цілі регіональної економічної політики. 4.3. Принципи державної регіональної економічної політики в Україні. 4.4. Складові частини державної регіональної економічної політики. 4.5. Реалізація регіональної економічної політики органами влади в Україні.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання "Проведення аналізу регіональних господарських комплексів України"	Активна участь на занятті	1
		Проведення опитування студентів для перевірки сформованих компетентностей за темою 3	Поточна контрольна робота	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквиуму. Підготовка презентації за темою: "Форми та методи реалізації державного управління соціально-економічними процесами у регіоні"	Підготовка презентації		

1	2	3	4	
Тема 4. Регіони і регіональна економіка	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.4. Складові частини державної регіональної економічної політики. 4.5. Реалізація регіональної економічної політики органами влади в Україні.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні"	Активна участь на занятті	1
		Колоквіум за змістовим модулем 1	Колоквіум	10
	Самостійна робота			
Питання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.			
Тема 5. Характеристика економічного потенціалу економіки України та особливості його викликання	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.1. Поняття та склад економічного потенціалу національної економіки. 5.2. Національне багатство. 5.3. Природно-ресурсний потенціал країни. 5.4. Демографічний та трудовий потенціал. 5.5. Виробничий і науково-технічний потенціал.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Здійснення аналізу демографічної політики в Україні та розрахунок основних показників"	Активна участь на занятті	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір і огляд літератури за темою, підготовка до поточної контрольної роботи. Написання есе на тему: "Співробітництво України з міждержавними та регіональними об'єднаннями"	Перевірка есе	2
	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.6. Інформаційний потенціал. 5.7. Зовнішньоекономічний потенціал. 5.8. Екологічний потенціал. 5.9. Продуктивність національного капіталу. 5.10. Ефективність національної економіки.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Здійснення аналізу стану розвитку ринку праці в Україні та розрахунок його основних показників"	Активна участь на занятті	1
		Проведення оцінки сформованих компетентностей у студентів щодо характеристики економічного потенціалу національної економіки	Експрес-контрольна робота	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою			

1	2	3	4	
Тема 6. Господарський комплекс національної економіки і його	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 6.1. Господарський комплекс національної економіки: основи формування та особливості структури. 6.2. Металургійний комплекс та особливості його розвитку в Україні. 6.3. Агрпромиловий комплекс національної економіки України. 6.4. Транспортний комплекс та особливості його функціонування і розвитку в Україні. 6.5. Паливно-енергетичний комплекс національної економіки України. 6.6. Соціальний комплекс національної економіки України та його інфраструктура.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання (кейс) "Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні"	Активна участь на занятті	1
		Виконання завдання "Проведення порівняльного аналізу реалізації зовнішньоекономічної політики в Україні та в інших країнах світу"	Перевірка завдання	2
	Самостійна робота			
Питання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.			
Тема 7. Прогнозування та програмування	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.1. Сутність, функції та принципи соціально-економічного прогнозування. 7.2. Прогнозування економічного і соціального розвитку національної економіки. 7.3. Макроекономічне планування. 7.4. Державне програмування розвитку національної економіки.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Аналіз галузевої структури національної економіки України та її регіонів"	Активна участь на занятті	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквиуму. Підготовка презентації: "Господарський комплекс національної економіки і його структура"	Презентація за темою	2	

1	2	3	4	
Тема 8. Національна економіка в	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 8.1. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності. 8.2. Інтеграція України до світового господарства. 8.3. Сутність процесу регіоналізації та його взаємодія з глобалізацією світового економічного розвитку.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Колоквіум за змістовим модулем 2 "Основний інструментарій управління економікою України"	Колоквіум	10
		Практичне завдання "Аналіз регіоналізації України"	Активна участь на занятті	1
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.			
Іспит			40	
			Загальна сума	100

Рекомендована література

Основна

1. Економіка і бізнес : підручн. / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. – Суми : Університетська книга, 2021. – 316 с.
2. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посібн. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. – 284 с.
3. Національна економіка : навч. посібн. / Під ред. О. Носової. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 519 с.
4. Національна економіка : навч. посібн. / В. І. Мельникова. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 248 с.

Додаткова

5. Економіка: теорія і практика. Підручник / З. І. Галушка, Г. М. Поченчук. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т., 2020. – 232 с.
6. Економічна безпека та конкурентоспроможність регіонів України : монографія / З. С. Варналій, Р. Р. Білик. – Чернівці : Технодрук. 2018. – 454 с.

Інформаційні ресурси

7. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. – Режим доступу : <https://zakon.ra-da.gov.ua/laws/ma-in/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
8. Нормативные акты Украины. – Режим доступу : <http://www.nau.ua>.
9. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.portal.rada.gov.ua>
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
12. Посилання на навчальну дисципліну "Економіка України" на сайті ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=7387>